

Å minnes de falne

Klassekampens redaktør omtalte i avisens leder den 8. juni minnemonumentet over falne frontkjempere i Krasnoje Selo som «skammens monument». De falnes familier og tidligere soldatkolleger har reist et minnesmerke over sine falne, med den lokale kirkens velsignelse, og med god hjelp fra en russisk forbrødrings-

organisasjon som for en stor del består av sovjetiske krigsveteraner.

Det finnes mange viktige saker i nasjonal og internasjonal politikk det er verdt å konsentrere seg om. Det finnes saker som fortjener vår hele og fulle oppmerksomhet, og som det er verdt å gå på barrikadene for. Kampen mot et minnemonument over døde ungdommer er ikke en slik sak. Selv har jeg vært aktiv på venstresiden i norsk politikk, og forsøkt å gi mine bidrag til kampen mot rasismen etter beste evne. Jeg har derfor ingen motiver i retning av å ville unnskyldes eller bortforklare alle de forferdelige ting en væpnet konflikt fører med seg. En kan likevel ikke bli annet enn pinlig berørt over at Klassekampens redaktør brenner for å samle folk under en parole som vil nekte andre å minnes sine døde.

En slik form for intoleranse for andres ståsted og livssyn hadde man håpet forsvant med de totalitære regimer som ble brakt til opphør ved fredsslutningen i 1945. En slik holdning vitner også om en form for historieløshet man ikke forventer å finne hos en avisredaktør. Michelet skriver

at minnesmerket «er satt opp for å hedre norske nazister og nazi-sympatisører som frivillig lot seg verve som frontkjempere til Hitler-Tysklands barbariske korstog mot Sovjetunionen.»

Selv om vi på venstresiden tar sterk avstand fra frontkjempernes politiske ståsted og veivalg, kan vi i det minste la være å fordekke de motiver som drev de fleste av disse ungdommene til fronttjeneste: Sovjetunionens barbariske angrep på Finland. Det var frykten for kommunismen som drev dem, frykten for den politiske og militære maktfaktor som hadde angrepet en nordisk nabostat, okkupert halve Polen, annektert alle de tre baltiske landene, og som hadde verdenskommunismen som et uttalt mål helt siden revolusjonen i 1917.

De fleste av de 7000 ungdommene som meldte seg, var i alderen 16 - 20 år. Jeg betviler sterkt at det i denne aldersgruppen fantes en overvekt av hardkokte, ideologisk overbeviste nasjonalsosialister. En tør anta at flesteparten hadde den samme sterke fedrelandskjærlighet som de som kjempet på den andre siden, og at de i tillegg var påvirket av strøm-

ninger i sitt nære miljø av venner og familie. De var unge gutter som gjennomlevde hardere treninger og større tap enn noen annen norsk stridsenhet i historien, gjennom mer enn tre år i de hardeste frontavsnittene under den annen verdenskrig. De falt ikke i kamp for Tyskland, like lite som de falne Linge-karene falt for England. Alle må de ha ment at de kjempet for Norges sak, og for sitt hjemlands frihet og selvstendighet.

La oss i det minste ikke gjøre oss selv så små at vi frarøver døde ungdommer deres motiver og deres fedrelandskjærlighet. La oss heller håpe at vi engang kan minnes alle de som falt i kampen for det de mente var Norges sak med respekt. Slik kan kanskje vår egen sivilisasjon en gang reise seg av skammen over at 50 millioner døde ligger igjen på verdens slagmarker fordi vi som mennesker ikke har lært å leve i fredelig sameksistens. Det finnes mange måter å nærme seg en større toleranse for hverandre på. Michelets initiativ er ikke en av dem.

Geir Ove Kvalheim

Klassekampen 4/8 - 99